

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/43/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122205967
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8122205967.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochtu a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobcu: A. B. C. D., E. C. XX, XXX XX F., G.: XX XXX XXX, proti žalovanému: H. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXXX/XX, XXX XX J., o zaplatenie 10.000,- Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 15C/50/2022-69 z 12.01.2023 takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. V záhlaví tohto rozhodnutia identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu istiny 10.000,- Eur s penále vo výške 0,1 % denne od 06.05.2022 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 01.06.2022 do zaplatenia a v II. a v III. súvisiacom výroku o trovách konania vyslovil, že žalobcovi náhradu trov konania nepriznáva, resp. že žalovaná na náhradu trov konania nemá právo.

2. Po citovaní ust. § 43a ods. 1, § 43c ods. 1, § 51, § 517 ods. 1, ods. 2, § 3 ods. 1 nar. vlády č. 87/1995 Z.z., § 7 ods. 1, § 8 ods. 1-3 zák. č. 299/2020 Z.z., § 31 ods. 1 písm. a/, ods. 5 zák. č. 523/2004 Z.z., § 255 ods. 1 CSP svoje rozhodnutie v podstate vecne dôvodil tým, že žalobca sa podanou žalobou na žalovanej domáhal zaplatenia istiny 10.000,- Eur s penále vo výške 0,1 % denne od 06.05.2022 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 01.06.2022 do zaplatenia, lebo na základe zmluvy o poskytnutí dotácie č. A./XXXX-XXX žalovanej poskytol dotáciu zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky prostredníctvom rozpočtovej kapitoly A. B. C. D. na obnovu, ochranu a rozvoj kultúrneho dedičstva v oblasti pamiatkového fondu vo výške 10.000,- Eur, a to jednorazovo na podporu realizácie projektu s názvom ? Obnova strechy ?, kde poskytnutá dotácia bola účelovo viazaná a v súlade s čl. 2 ods. 4 a ods. 11 zmluvy, bol prijímateľ dotácie oprávnený použiť dotáciu do 31. decembra 2021 a v prípade, že nebude realizovať projekt, na ktorý bola dotácia poskytnutá, bol povinný bezodkladne písomne o tejto skutočnosti informovať poskytovateľa dotácie a súčasne vrátiť dotáciu v plnom rozsahu, najneskôr do 31. decembra 2021. Prijímateľ dotácie bol tiež podľa čl. 3 ods. 1 zmluvy povinný vyúčtovať použitie dotácie do 20. januára 2022. V prípade, že prijímateľ nepredložil finančné vyúčtovanie poskytnutej dotácie a vecné vyhodnotenie projektu alebo ak nereagoval na výzvu o predloženie finančného vyúčtovania a vecného vyhodnotenia projektu, bol podľa čl. 3 ods. 8 zmluvy, podľa pokynov a na základe výzvy poskytovateľa dotácie povinný vyúčtovanie predložiť, doplniť alebo zabezpečiť odstránenie nedostatkov v lehote určenej poskytovateľom dotácie. Ak tak prijímateľ dotácie nevykonával, bol povinný vrátiť dotáciu v plnom rozsahu. Podľa čl. 5 ods. 2 zmluvy, v prípade, že prijímateľ dotácie nedodrжал lehotu na vyúčtovanie dotácie je povinný zaplatiť

poskytovateľovi dotácie penále vo výške 0,1 % zo sumy poskytnutej dotácie za každý aj začatý deň omeškania do dňa predloženia vyúčtovania alebo do dňa vrátenia poskytnutých finančných prostriedkov v celom rozsahu. Žalovaná nespĺnila svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy a nepredložila žalobcovi vyúčtovanie dotácie v stanovenej lehote do 20. januára 2022. V nadväznosti na konanie žalovanej, adresoval žalobca dňa 28.04.2022 upozornenie na nesplnenie podmienok zmluvy a žiadosť o doručenie vyúčtovania dotácie v lehote do 05.05.2022. Nakoľko žalovaná ani na základe vyššie uvedenej žiadosti svoju povinnosť opätovne nespĺnila v stanovenej lehote, adresoval žalobca žalovanej dňa 09.05.2022 výzvu na vrátenie dotácie v celom rozsahu a to v lehote do 31.05.2022. Žalovaná opätovne nespĺnila svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy a do dnešného dňa aj napriek uplynutiu lehoty a písomným výzvam žalobcu nepredložila vyúčtovanie dotácie a nevrátila predmetnú dotáciu a to ani z časti. Žalovaná nárok žalobcu na vrátenie sumy 10.000,- Eur uznala. Sporným však zostal nárok na zaplatenie penále vo výške 0,1 % z dlžnej sumy 10.000,- Eur za každý aj začatý deň omeškania od 06.05.2022 do zaplatenia, ktorý žalovaná neuznáva. Nesporným v tomto smere bolo, že žalobca zaslal dňa 28.04.2022 žalovanej Upozornenie k nesplneniu podmienok zmluvy, ktorým vyzval žalovanú na predloženie vyúčtovania do 05.04.2022 a ani to, že žalovaná si túto výzvu neprevzala z dôvodu zdržiavania sa v zahraničí, aj keď v zmysle čl. 7 ods. 3 Zmluvy o poskytnutí dotácie bola ako prijímateľ povinná oznámiť poskytovateľovi bezodkladne každú zmenu, ktorá má vplyv na doručovanie písomností prijímateľovi dotácie. Rovnako nebolo sporné, že v máji 2022 žiadala žalovaná o predĺženie lehoty na vrátenie dotácie a ani to, že medzi stranami sporu prebiehala komunikácia o vrátení dotácie prostredníctvom emailu od 05.05.2022 do 31.05.2022. Vzhľadom na uvedené a s v súlade s dispozičnou zásadou priznal žalobcovi právo na penále vo výške 0,1 % zo sumy 10.000,- Eur za každý aj začatý deň omeškania od 06.05.2022 do zaplatenia, tak ako to vyplýva z čl. 5 ods. 2 Zmluvy a to odo dňa, kedy uplynula lehota podľa čl. 3 ods. 9 uvedenej zmluvy, teda 30 kalendárnych dní od doručenia výzvy žalobcu o predloženie finančného vyúčtovania poskytnutej dotácie, kde nebolo ani tvrdené a ani preukázané, aby žalovaná zmenu pre doručenie písomnosti žalobcovi akokoľvek oznámila. Súčasne priznal žalobcovi právo na úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 10.000,- Eur od 01.06.2022 do zaplatenia a to v súlade s dispozičnou zásadou, keďže žalovaná sa prvýkrát dostala do omeškania už 06.05.2022 teda pred dátumom, od ktorého si žalobca uplatňuje právo na úrok z omeškania. O trovách konania rozhodol podľa zásady úspechu, kde úspešnému žalobcovi zo spisu žiadne trovy nevyplývali, preto mu ich nepriznal a neúspešná žalovaná pre zmenu na ich náhradu nemá právo.

3. Označený rozsudok včas podaným odvolaním napadla žalovaná, v podstate opätovne uznávajúc nárok žalobcu na vrátenie sumy 10.000,- Eur, no naproti tomu opätovne neuznávajúc nárok žalobcu na zaplatenie penále vo výške 0,1 % z dlžnej sumy 10.000,- Eur od 06.05.2022 do zaplatenia, v tomto dôvodiac, že dotácia bola uznaná na obnovu a podporu kultúrnych pamiatok, nie ako úverová zmluva.

4. Žalobca vo svojej odvolacej replike vzhľadom na uznávací prejav dlhu žalovanej, ako i skutočnosť, že nárok na zaplatenie priznaného penále považuje za nesporný, navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

5. Žalovaná vo svojej následnej odvolacej duplike opätovne uznala nárok na zaplatenie sumy 10.000,- Eur, a opätovne neuznala nárok na zaplatenie penále vo výške 0,1 % z dlžnej sumy 10.000,- Eur od 06.05.2022 do zaplatenia, v tomto opätovne dôvodiac, že dotácia bola uznaná na obnovu a podporu kultúrnych pamiatok, nie ako úverová zmluva. Okrem toho poukázala na to, že napr. ÚPSVaR žiada o vrátenie len nevyužitej časti dotácie a nie aj penále a úroky. Od kedy sa začal súdny proces sa zdržiava v Taliansku a preto považuje za nedôvodné žiadať penále v priebehu súdneho konania.

6. Žalobca vo svojej následnej odvolacej triplike navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

7. Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na svojej úradnej tabuli aj svojej webovej stránke najmenej 5 dní vopred (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovanej nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvej inštancie je vo výrokoch vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP).

8. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

9. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, vec správne právne posúdil a svoje rozhodnutie náležite aj odôvodnil. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že sa žalovaná s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňuje ešte neznamená, že závery v ňom obsiahnuté nie sú správne. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia konajúceho súdu prvej inštancie a v podrobnostiach naň poukazuje.

10. Odvolací súd konštatuje, že žalovaná v podstate opakuje svoju prvoinštančnú argumentáciu a prezentuje posudzovaný súdny spor cez prizmu ňou opakovane prezentovaného právneho názoru na vec a v reakcii na to vyvodzuje inú/odlišnú skutkovú a právnu súvislosť, na základe ktorej má za to, že žaloba v časti zaplatenia penále nie je dôvodná. Trvať treba potom na tom, že žalovaná v odvolacom konaní nevzniesla žiadne nové námietky, s ktorými by sa už nevyporiadal súd prvej inštancie a opätovné zdôvodnenie ich neopodstatnenosti pre rozhodnutie v tejto veci aj odvolacím súdom by bolo len opakovaním už vyčerpávajúceho zdôvodnenia poskytnutého sporovým stranám súdom prvej inštancie v odôvodnení napádaného rozhodnutia. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľke.

11. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie a v súvislosti s odvolacou argumentáciou žalovanej, ktorá neuznáva nárok žalobcu na zaplatenie penále dôvodiac, že dotácia bola uznaná na obnovu a podporu kultúrnych pamiatok, nie ako úverová zmluva, odvolací súd uvádza, že zmluvná pokuta je jedným zo zabezpečovacích prostriedkov záväzkov upravených novelou Obč. zák. zákonom č. 509/1991 Zb., s účinnosťou od 01.01.1992. Zmluvná pokuta je dohodnutá peňažná čiastka, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi v prípade, že nesplní svoju zmluvnú povinnosť, ku ktorej sa zaviazal a to bez ohľadu na to, či porušením povinnosti, vznikla veriteľovi škoda. Zmluvnou pokutou možno vylúčiť spory o náhradu škody, ktoré by inak mohli vzniknúť. Pokutu možno dohodnúť tak pre prípad nesplnenia zmluvnej povinnosti vôbec, ako aj pre prípad porušenia akejkoľvek inej zmluvnej povinnosti. Nie je rozhodujúce, ako zmluvné strany označia svoju dohodu, prípadne, či použijú priamo termín „zmluvná pokuta“, ale rozhodujúci je obsah ich dohody. Dohodou o zmluvnej pokute možno zaistiť splnenie určitej zmluvnej povinnosti, vyplývajúce z akejkoľvek zmluvy, dokonca aj zo zmluvy inomínatnej, pravda, pokiaľ to jej charakter pripúšťa. Dohoda o zmluvnej pokute, ako zaisťovací prostriedok, je závislá na existencii hlavného záväzku, ktorý je zmluvnou pokutou zabezpečený (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.10.2009, sp. zn. 2MObdo/3/2009).

12. Podľa čl. 3 bod 1 zmluvy z predmetu sporu prijímateľ je povinný vyúčtovať použitie dotácie do 20. januára 2022.

13. Podľa čl. 5 bod 2 zmluvy z predmetu sporu ak prijímateľ nedodrží lehotu na vyúčtovanie dotácie podľa čl. 3 ods. 1, je povinný zaplatiť poskytovateľovi penále vo výške 0,1 % zo sumy poskytnutej dotácie za každý aj začatý deň omeškania do dňa predloženia vyúčtovania, najneskôr do uplynutia lehoty podľa čl. 3 ods. 9.

14. Podľa čl. 3 bod 9 zmluvy z predmetu sporu ak prijímateľ nepredloží finančné vyúčtovanie poskytnutej dotácie a vecné vyhodnotenie projektu alebo ak nereaguje na výzvu poskytovateľa o predloženie finančného vyúčtovania poskytnutej dotácie a vecného vyhodnotenia projektu podľa odseku 1, alebo ak poskytovateľ zistí nedostatky v predložennom finančnom vyúčtovaní poskytnutej dotácie a vecnom vyhodnotení projektu, je prijímateľ povinný podľa pokynov poskytovateľa finančné vyúčtovanie poskytnutej dotácie a vecné vyhodnotenie projektu predložiť, doplniť alebo zabezpečiť odstránenie zistených nedostatkov v lehote určenej poskytovateľom. Ak prijímateľ v určenej lehote finančné vyúčtovanie poskytnutej dotácie a vecné vyhodnotenie projektu nepredloží, alebo nezabezpečí

odstránenie nedostatkov, je povinný dotáciu poskytnutú na základe tejto zmluvy v plnom rozsahu vrátiť poskytovateľovi do 30 kalendárnych dní od uplynutia lehoty podľa predchádzajúcej vety.

15. V súdnej veci konanie žalovanej ako prijímateľa dotácie potom, ako projekt nezrealizovala v zmluve dohodnutej lehote a o tejto skutočnosti bezodkladne žalobcu ako poskytovateľa dotácie neinformovala a dotáciu ani v zmluve dohodnutej lehote nevrátila, keď si v zmluve dohodnutú povinnosť predložiť vyúčtovanie, a to aj napriek upozorneniu zo strany žalobcu nesplnila, nemožno hodnotiť inak, ako porušenie jej zmluvne dohodnutej povinnosti – porušenie finančnej disciplíny - za porušenie ktorej žalobcovi prináleží zmluvná pokuta, hoc v zmluve označená ako penále, a to v súlade s ust. čl. 3.1, 5.2 a 9.3 zmluvy z predmetu sporu. Za situácie, že jej výška bola do zmluvy prenesená z ust. § 31 ods. 5 zák. č. 523/2004. Z.z., nie je rovnako možné dospieť k záveru, že by v spojitosti so zabezpečovacou funkciou a úrokom z omeškania, bola dojednaná v rozpore s dobrými mravmi.

16. Preto odvolací súd za použitia ust. § 387 ods. 1, ods. 2 CSP, stotožňujúc sa s dôvodmi v rozhodnutí uvedenými, napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam. Preto na ďalšiu argumentáciu strán, zachádzajúcu do nadbytočných podrobností, nespôsobilú už privodiť zmenu názoru odvolacieho súdu, nepovažoval odvolací súd za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou a vôbec ju poňať do dôvodov svojho rozhodnutia.

17. V odvolacom konaní žalovaná nebola úspešná. Naopak fakticky plne úspešný bol žalobca, ktorému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca bol síce v odvolacom konaní aktívny, k odvolaniu sa vyjadril, no náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil, a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnená strana si trovy neuplatnila a ani jej žiadne nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

18. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).